

Hoe Pendrecht van titel 'Vogelaarwijk' af wil

In Pendrecht wordt alles op alles gezet om binnen tweeënhalve jaar van de lijst Vogelaarwijken afgevoerd te kunnen worden. Sinds 1 juni draait in deze 'op één na slechtste wijk van Nederland' de imagoverbeteringscampagne 'Pendrecht is goed bezig!'. De organisatoren spreken over een 'totaal nieuwe' aanpak van een Vogelaarwijk en zien nu al 'spectaculaire' resultaten, vooral op het gebied van samenwerking tussen verschillende partijen.

door onze redacteur Hans Hopman

ROTTERDAM – Geen treinreiziger die uit metrostation Slinge stapt, kan eromheen: een 7 bij 5 meter grote banner, met daarop een goedlachse Surinaamse. Erboven staat: 'Natasha maakt nieuwkomers wegwijz'. Het betreft Natasha Blokland. Ze is aangewezen als 'held van de maand', omdat ze een wijkgroep leidt die nieuwe bewoners verwelkomt. Met haar persoonlijke benadering draagt ze haar steentje bij om de wijk uit het slop te halen. Maandelijks een held of heldin uitnoemen om daarmee gezicht te geven aan een bestaande, waardevolle activiteit, is de werkwijze van de campagne 'Pendrecht is goed bezig!'. De 'kop' van de held is afgedrukt op posters en een informatieve huis aan huis verspreide ansichtkaart. Dit moet er nog eens extra inhaken dat er in de wijk iets positiefs aan de hand is. Achter de campagne zit de deelgemeente Charlois waar Pendrecht deel van uitmaakt, en woningcorporatie Woonstad Rotterdam. Het steekt de initiatiefnemers, dat hun wijk bijna bovenaan de lijst van Vogelaarwijken prijkt. Alleen in de Amsterdamse wijk De Kolenkit/Overtoomse Veld zou het nog slechter toeven zijn. Pendrecht de 'op één na slechtste probleemwijk?' De 38-jarige Natasha Blokland, de vrouw van de reuzenposter en moeder van drie kinderen, kan zich er niets bij voorstellen.

Omdat ze 7 bij 5 meter werd afgebeeld, is 'held van de maand' Natasha Blokland inmiddels een bekende figuur geworden in de Rotterdamse achterstandswijk Pendrecht. Ze is de drijvende kracht achter een groep vrijwilligers die nieuwe bewoners persoonlijk welkom heet. Daardoor helpt ze de wijk op te bouwen, en is ze een van de gezichten van de imagoverbeteringscampagne. Foto's: Nederlands Dagblad

„Natuurlijk hoor je weleens wal. Maar ik woon hier prachtig en kijk zelfs uit op een park. Ook de kinderen voelen zich hier thuis“, licht ze toe in het informatiecentrum van de wijk. Ook zij vindt dat Pendrecht zo snel mogelijk van de lijst uit 2007 van oud-minister Ella Vogelaar af moet. Want deze kwalificatie verdient de wijk volgens haar niet. Verschillende negatieve berichten in de media deed het imago van dit gedeelte van Rotterdam-Zuid geen goed, weet woordvoester Sanne Evertse van adviesbureau Het Stormt, dat de campagne bedacht. Met wat tegenzin herinnert ze aan verkrach-

tingen in garageboxen en aan de 'sneeuwbalmoord' (doodschieten sneeuwbalgoeder). Inmiddels al weer jaren geleden, maar nog altijd komen Evertse en Blokland mensen tegen die bijna verschrikt reageren, als ze horen over Pendrecht.

Achterhaald
Evertse vindt het onbegrijpelijk dat de onderzoekscijfers op grond waarvan in 2007 het predicaat Vogelaarwijk is toegekend, al enkele jaren oud waren. Achterhaalde cijfers, vindt ze. „U kunt toch met eigen ogen zien wat hier alleen al gebeurt aan opknappen van de woonbuurten?“

Een termijn van negenhonderd dagen heeft de organisatie zichzelf gegeven om haar doel te bereiken. Dit door dertig maanden lang elke maand een aansprekend wijkgroep project speciaal in de schijnwerpers te zetten. Evertse vindt de doelstelling niet te ambitieus: „We willen laten zien wat voor goede en mooie dingen door en voor de bewoners worden gedaan. En dat ze trots op deze wijk worden en dat gaan uitstralen.“ Natasha Blokland ziet het al in haar eigen omgeving: „Achter de ramen van woningen waar vroeger jalens hingen, zie je nu prachtige Ikea-gordijnen. Je ziet dat de bewoners, nadat

hun huizen zijn vernieuwd, er ook zelf zin in hebben gekregen, om er wat moois van te maken.“

Samenhang
Uit een verkennend onderzoek als voorbereiding op de campagne, was gebleken dat er honderden wijkgroepprojecten zijn, dankzij subsidies uit allerlei Vogelaar-potjes. Maar dat het samenhangende geheel ontbrak, en daarmee het positieve effect op de wijkbeleving gering was. Evertse noemt als voorbeeld het organiseren van een buurtbarbecue, hoe goed bedoeld ook. „Van al die losse structuurtjes willen

we één wijkcultuur maken.“ Daarom is er ook een speciale wijkgroepcampagne-leider aangesteld, om al die losse eilandjes met elkaar te verbinden. Uit de honderden bestaande activiteiten zijn er dertig uitgeleend om die zichtbaar te maken. Zo is het afgelopen augustusmaand gelukt de wijkgroep 'Bewoners groeten bewoners' van mevrouw Blokland te voorzien van een welkomsgeschenk in de vorm van een shopper met inhoud. De eerste tas wordt vanavond aan een nieuwe bewoner overhandigd. Naast de informatie over de mogelijkheden in de wijk die de nieuwe bewoners krijgen, wordt ze tevens verteld wat er in de wijk op prijs wordt gesteld en wat zeker niet wordt getolereerd. Zeg maar de normen en waarden. Al eerder, in juni als begin van de campagne, waren de zeven speelgelegenheden in de schijnwerpers gezet, met als slogan 'Joke bouwt mee aan de speeltuin'. Ze kreeg mooi nieuw speelmateriaal. En in juli ontving de jeugd danstraining van een heuse hiphopleraar ('Martin leert Pendrecht dansen'). In september wordt deelraadslid Huib van Diejen de held van de maand, vanwege de wieleroede die hij gaat organiseren. Volgens Evertse is het oog nog niet gevallen op een vanuit de kerken geïnitieerd project, denk aan maaltijdverzekering onder bewoners. „Al staan we daar absoluut voor open.“

Resultaten
De campagne heeft nog ruim twee jaar te gaan, maar Evertse ziet nu al bemoedigende resultaten: „Vanuit een klauwcultuur ('die roerwijk') is er een enorme drive ontstaan om met z'n allen de wijk leefbaar te maken, een plek waar je gewoon gelukkig kunt zijn.“ Ze constateert verder dat organisaties die voorheen op zichzelf stonden, zijn gaan samenwerken. Speciaal noemt ze de winkeliersvereniging. „Op die manier kun je met het bestaande (subsidie)geld zoveel mogelijk doen.“ De vele projecten, „dat was de kracht juist van deze wijk“, zijn zichtbaar aan het worden. En de groep participerende bewoners breidt uit: niet alleen 'oud' maar ook meer jongeren zijn bereid de kar te trekken. „Het zijn niet meer de standaardgezichten die we alleen zien.“

Achter voordeur de problemen

In 1953, het jaar van de overstroming in Zeeland, ging de eerste paal in de grond voor 'tuintad' Pendrecht. Veel straatnamen in de wijk herinneren aan plaatsen die destijds zijn ondergelopen. Momenteel telt Pendrecht zo'n 12.500 inwoners. Zeker op een mooie zomerse dag oogt de buurt, onderdeel van deelgemeente Charlois, niet echt als een onvrijlge, verloederde Vogelaarwijk. Langs hoofdweg De Slinge die Pendrecht doorsnijdt, is weinig van verpaupering te merken, op een enkele winkel na met 'opheffingsuitverkoop' achter de ramen. Wat opvalt is de variatie aan woningen, niet zelden ruim opgezet tussen overdaadige groen. Wie een paar straten verder kijkt, ziet wél dichtgetimmerde huizen en flats. Maar die worden binnenkort gesloopt, dan wel opgeknappt, wijst Jacques Huijgens van woningcorporatie Woonstad Rotterdam aan op een plattegrond. Aan de kleuren en jaartallen is in één oogopslag te zien, welke straten er in welk jaar zijn gerenoveerd, en wat er nog aan vernieuwing is gepland. „De problematiek zit 'm vooral achter de voordeuren“, licht Sanne Evertse van adviesbureau Het Stormt toe. Ze noemt werkloosheid, arbeidsongeschiktheid en overige sociale problematiek. Een probleem is verder de leeftijdsopbouw. „Pendrecht telt een zeer groot aantal 65-plussers en veel 35-minners. Een middengroep (jonge gezinnen) is zwaar ondervertegenwoordigd.“ Een van de doelstellingen van de campagne 'Pendrecht is goed bezig!' is daarom – om het eens op z'n Platrotterdam te zeggen – de 'jonge gassies' en de 'ouwe soepkippen' met elkaar in contact te brengen. „Er moet een gezamenlijke 'trots op de wijk' ontstaan.“

Rotterdamse wijk Pendrecht is nogal religieus

Wie op zoek gaat naar religie in de Rotterdamse Vogelaarwijk Pendrecht, kan in het centrum van de wijk niet om de rooms-katholieke Sint-Bavokerk heen. Evenals de vijf andere kerkgebouwen in dit stadsdeel, ziet het gebouw er vrij 'gebruikt' uit. Hoewel de deur op slot zit, laat een bordje achter het deurglas weten dat er niet alleen op zondag diensten zijn, maar ook op dinsdag, woensdag, donderdag en vrijdag. Namen die erbij worden vermeld, vermoeden een allochtone inbreng. Pendrecht is een echte Rotterdamse, dus gekleurde wijk. Dat straalt ook de boekwinkel uit. In een standaard huizen liggen kranten zoals het Surinaamse *De ware tijd* (editie Nederland) en een nieuwsblad gevuld met op Chinees lijkende lettertekens. Dat religie hier kennelijk leeft, is te zien aan Het Maria-winkeltje. Hoewel, winkeltje? Drie etalages breed wordt van alles verkocht: Van een kerststal, een heiligenbeeld of een kruisje, tot een Boeddha-beeldje en spullen uit de indianencultuur. Een zware vierkante prikkelt de neus. Achter deze 'bedevaartswinkel' gaat ene Hélène Gabriëlla Margarétha schuil. Zelf is ze er niet, maar een folder op de toonbank biedt de nodige informatie. De eigenaresse houdt zich bezig

met parapsychologie en is bovendien sjamaan. De therapeut wijst naar wat 'het ware licht' is. Opvallend genoeg zijn dat 'Jezus Christus de genezer en moeder Maria, de beschermvrouwe van onze wereld'. Even verderop staat het kerkgewoone van Volle Evangelie Gemeente 'Het zout der aarde'. In 2004 is in haar bijgebouw jongerencentrum The Mall van Youth for Christ begonnen. Tegenwoordig zit dit jeugdwerk aan de Osse-nisseweg. De 21-jarige Sebastiaan Meerfeld is daar parttimejongerenwerker. Enkele avonden per week biedt The Mall aan ongeveer dertig Surinaamse en Antilliaanse jongeren een „thuisbasis“, legt hij uit. Ze mogen komen met al hun vragen op het gebied van school, werk en ontspanning. „Als ze ergens mee zitten, proberen we alles voor ze te regelen.“ Alle jongeren hebben kansen, vindt Meerfeld. Vandaar dat The Mall meewerkt aan het Kansenfestival, dat eind deze week in de wijk wordt gehouden. Of de jongerenwerker van de campagne 'Pendrecht is goed bezig!' heeft gehoord? Dat wel. „Maar eerlijk gezegd kan ik er niet zo snel iets bij bedenken“, reageert Meerfeld. „Al verneem ik wel van mensen om me heen dat het al een stuk beter gaat met Pendrecht.“

De toren van de Sint-Bavokerk steekt hoog boven de vier campagnevlaggen uit.

Stadswijk met dorpsallures

Op het centrale Plein 1953 wandelen de dames Gina (83) en Pia (81). Als we ze de stelling 'Pendrecht: de op één na slechtste wijk van Nederland?' voorschouwen, reageren ze fel. „Dat is niet waar!“ schiet het tweetal direct in de verdediging. De betiteling 'Vogelaarwijk' vinden ze „zélke onzin“. „Wat mogen wij nu mopperen? Dat er kinderen lopen te voetballen, is dat nu zo erg?“, roeren ze overlast door de jeugd aan. Maar als er een knetterende brommer raketings passeert, is hun commentaar: „Kijk, waar is nu de wijkagent? Die zie je nooit.“ Nog geen half uur na het gesprek blijven er toch twee blauwpetten hun ronde te doen... De dames wonen al meer dan vijftig jaar in deze wijk, en ze willen er voor geen geld meer weg. Temeer daar ook hun galerijflat wordt gerenoveerd, zo wijzen ze op de bouwsteigers. Valt er verder niet méér aan te merken op Pendrecht? Dan blijken de dames toch wel graag meer winkels 'met leuke dingetjes' te willen zien. En dat er geen meubelzaak en fietsenzaak meer is, vinden ze een verarming. Net zoals ze

de drie kiosken missen die vroeger het nu vrij saale Plein 1953 sierden. „Daarin verkochten ze bloemen en lectuur, en er zat een kapper in. Heel levendig en gezellig.“ De twee dames hechten eraan te melden dat er veel voor de kinderen van de wijk wordt gedaan. Zo stond er laatst een mobiel zwembad midden op het plein. Van luidruchtige kinderstemmen hebben ze geen last. Het enige wat ze wel naar vinden bij openbare activiteiten, dat zijn de „trommelaars“. Die doordringende dreun, dat hoeft van hen niet. Maar, zo relateert Gina: „Dat gebeurt slechts een paar dagen in het jaar.“ Pia, opgetogen: „En we beschikken sinds enkele dagen over 'dubbel glas.“ Gina en Pia kennen heel wat mensen in de wijk, en veel mensen kennen hen, zo blijkt uit de regelmatige begroetingen. Stadswijk Pendrecht heeft wel iets van een dorp. Dat blijkt temeer als het fototoestel tevoorschijn komt. „Nee, niet op de foto!“, roepen ze eenparig. Ook hun achternaam willen ze niet prijsgeven. Waarom niet? „Je krijgt dan zo gauw dat geklets.“